

O doskonałości boga Jahwe

Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

DEI ERRANTczyli: **O wszechwiedzy i wszechmocy Jahwe**

"Zawsze mi się zdało, iż dla chrześcijanina pełen niedorzeczności i zuchwalstwa jest taki sposób mówienia: «Bóg nie może umrzeć; Bóg nie może zaprzeczyć samemu sobie; Bóg nie może uczynić tego lub owego»

Michel de Montaigne (*Próby*, PIW 1985, T.2; Strony: 207)

9. Pan Bóg zawołał na mężczyznę i **zapytał go: "Gdzie jesteś?"**
10. On odpowiedział: "Usłyszałem Twój głos w ogrodzie, przestraszyłem się, bo jestem nagi, i ukryłem się"
11. Rzekł Bóg: **"Któż ci powiedział, że jesteś nagi? Czy może zjadłeś z drzewa, z którego ci zakazałem jeść?"** (...)
13. (...) Pan Bóg rzekł do niewiasty: **"Dlaczego to uczyniłaś?"** (BT, Rdz 3, 9-13)

Cztery zapytania boskie. Ostatnie można uczynić retorycznym, lub skłaniającym kobietę, aby zdała sobie sprawę z czynu jaki dokonała. Przedostatnie również możemy uznać za retoryczne. Zdanie pierwsze i drugie są jednak pytaniami osoby, która oczekuje odpowiedzi...

Być może „nasz” Bóg jest również nie tak do końca wszechmocny? Znane jest np. zapytanie: czy Bóg może stworzyć tak ciężki kamień, którego nie będzie mógł podnieść? Ale to jest chwyt z dziedziny logiki. Mamy tutaj sprzeczność logiczną. A pytanie: czy Bóg może być zły? To jest kolejna niemoc Boga, wynikająca jednak z jego istoty. Zdaje mi się jednak, że „nasz” Bóg ma również pewne defekty w swej wszechmocy. Nie mógł np. zbawić świata inaczej jak tylko poprzez krwawą kaźń na Golgocie — więc jego zapotrzebowania nie różnią się zanadto w tej mierze od typowych potrzeb bogów — nieodzowność ofiar. Nasz Absolut nie mógł pstryknąć swym duchowym palcem lub kreować rzeczywistość słowem (jak przy stwarzaniu), lecz musiał doprowadzić do inkarnacji owego Słowa w jakiegoś galilejskiego proroka. Dlaczego? **Nie mógł łamać praw które sam ustanowił** - nie chciał przekreślać wolnej woli człowieka. Starożytni wiedzieli, że bogowie również się mylą, że nie są wolni od ograniczeń:

*„Przynajmniej jest to niemałą pociechą dla człowieka, gdy widzi, że i Bóg nie może wszystkiego: nie może się bowiem zabić, choćby chciał, co jest największym przywilejem jaki posiadamy w naszej naturze; nie może uczynić śmiertelnych nieśmiertelnymi ani wskrzesić umarłych, ani sprawić, by ten, który żył, nie był żył, ani ten, który doznał jakiegoś zaszczytu, nie był go doznał; nie ma on bowiem innej władzy nad przeszłością jak jeno zapomnienie. Wreszcie aby tę kompanię człowieka z Bogiem zacieśnić jeszcze jakimś uciechającym przykładem: nie może sprawić, aby dwa razy dwa nie było cztery. (Pliniusz Starszy, *Historia naturalna*, II,7)*

„Nasz” również nie jest wolny od uchybień, oto czytamy w Księdze Rodzaju:

„Kiedy zaś Pan widział, że wielka jest niegodziwość ludzi na ziemi i że usposobienie ich jest wciąż złe, żałował, że stworzył ludzi na ziemi, i zasmucił się. Wreszcie Pan rzekł: Zgladzę ludzi, których stworzyłem, z powierzchni ziemi: ludzi, bydło, zwierzęta pelzające i ptaki powietrzne, bo żał mi, że ich stworzyłem.” (6, 5n; BT)

Zesłał więc globalny potop na swoje dzieło: *„potop trwał na ziemi czterdzieści dni i wody wezbrały, i podniosły arkę ponad ziemię. Kiedy przybywało coraz więcej wody i poziom jej podniósł się wysoko ponad ziemię, arka płynęła po powierzchni wód. Wody bowiem podnosiły się coraz bardziej nad ziemię, tak że zakryły wszystkie góry wysokie, które były pod niebem. Wody się więc podniosły na piętnaście łokci ponad góry i zakryły je. Wszystkie istoty poruszające się na ziemi z ptactwa, bydła i innych zwierząt i z wszelkich jestestw, których było wielkie mnóstwo na ziemi, wyginęły wraz ze wszystkimi ludźmi. Wszystkie istoty, w których nozdrzach było ożywiające tchnienie życia, wszystkie, które żyły na lądzie, zginęły. I tak Bóg wygubił doszczętnie wszystko, co istniało na ziemi, od człowieka do bydła, zwierząt pelzających i ptactwa powietrznego; wszystko zostało doszczętnie wytępione z ziemi. Pozostał tylko Noe i to, co z nim było w arce.” (7, 17n; BT)*

Okazało się jednak, że i ten krok był błędem, Jahwe znów konkluduje swą pomyłkę:

„Noe zbudował ołtarz dla Pana i wzięwszy ze wszystkich zwierząt czystych i z ptaków czystych złożył je w ofierze całopalnej na tym ołtarzu. Gdy Pan poczuł miłą woń, rzekł do siebie: **Nie będę już więcej złorzeczył ziemi** ze względu na ludzi, bo usposobienie człowieka jest złe już od młodości. Przeto już nigdy nie zgładzę wszystkiego, co żyje, jak to uczyniłem.” (8, 20n; BT)

Przyznał, że się pomylił, dwukrotnie: pierwszy raz — stwarzając człowieka, drugi raz — zsyłając niszczycielski żywioł. Przyrzekł Noemu, że nigdy więcej tego nie powtórzy. Nigdy więcej nie wygubi całej ludzkości. Jako znak przymierza położył na obłoki łuk, który miał mu zawsze przypominać obietnicę złożoną Noemu, w razie gdyby ponownie naszyły go niszczycielskie myśli. Ludzkość zrodzona po potopie okazała się tak samo „zepsuta”. Bóg stwierdził, że zło jest przyrodzone człowiekowi, czego przed potopem nie był niestety świadom. Bogowie też się mylą...

Mariusz Agnosiewicz

Założyciel, redaktor naczelny i publicysta Racjonalisty, założyciel i prezes Polskiego Stowarzyszenia Racjonalistów. Kontakt online ([GG](#), [Skype](#))

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)



(Publikacja: 17-05-2002)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,128) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,128>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna**

lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl